

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 494. An & qualiter esse fidejussores possint Clerici, Religiosi & Prælati ecclesiastici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

3. Resp. tertio: Valet & obligat fidejussio mulieris. Primò si fidejussionem suam juramento confirmavit, ex ea ratione, quòd juramentum sine vi & dolo, non vergens in dispendium salutis aeternae, aut in praedjudicium alterius praestitum super actu legibus infirmato principaliter in favorem jurantis, licet secundario in favorem publicum, sit observandum juxta summarium & textum *c. cum contingat. de jurejur.* & hoc, etiam si mulier ignora sui privilegii juraverit, ut de Lugo *de just. d. 32. n. 12.* citatis pro hoc Molin. & Lessio, alique plures. Cujus tamen contrarium, nimirum posse adhuc mulierem in hoc casu, non obstante juramento, uti suo privilegio, docent alii cum Covar. *in c. quoniam pactum. part. 2. §. 3. num. 5.* quorum sententiam probabilem & in praxi tutam fateri Sanch. *de matrim. l. 4. d. 9. num. 15.* & Lessium testatur de Lugo. Secundo, si pro fidejussione (intellige pro extraneo, & non pro marito interposita,) aliquid seu pretium accepit, idque legitime probatum, *L. antiqua. C. ad S. C. Vellejan.* de Lugo, *l. c. Laym. l. 3. tr. 4. c. 29. num. 5. §. praeerea.* Wiestn. *h. t. num. 8.* Reiffenst. *n. 12.* Non tamen, si acceptum sit quodcumque minimum, seu quod pro nihilo reputatur, pro ut limitant de Lugo & Wiestn. sed quod haberet rationem pretii respectu periculi fidejussionis, & quod, si ea venderetur, foret justum, ut Wiestn. cum Brunnen. *ad cit. L. antiqua. n. 2.* uti & aliam limitationem adjicit. De Lugo. Nimirum, ut datum dolose ad obligationem validandum, quod Judicis arbitrio relinquendum ait. Tertio, si mulier creditorì debeat aequivalenter id vel tantundem pro quo se obligat, seu fidejubeat mulier; vel si fidejubeat pro debitis defuncti, cujus hereditatem ipsa emit ab herede; vel pro illo, qui in aequali quantitate pro illa fidejussit, pro ut hac & similia habentur, *L. sed si eum. L. aliquando. L. si mulieri dederim. L. de viris. ff. ad S. C. Vellejan. l. 2. c. eod.* Lugo, *loc. cit.* Quarto, si postquam ipsa se vel res suas pro extraneo obligavit, integro biennio ab hac obligatione elapso pignus dedit, aut obligationem in se receptam ratam habuit, *L. si mulier. ff. ad S. C. Vellejan.* ex ea ratione sufficiente adimendi ei beneficium S. C. Vellejan. quòd fidejussio maturo consilio facta & stabilita, dum spatio biennii sapius cogitare potuerit, & ex fidejussione imminens periculum evitare. Wiestn. *h. t. num. 8.* de Lugo *loc. cit.* qui tamen ait, id locum non habere, si ab initio pactum fuisset de pignore vel obligatione innovanda elapso biennio; cum hoc non tam esset innovare, quam exequi praecedentem. Quinto, si mulier ipsa major apud creditorem minorem 25. annis intercessit pro aliquo, non juvatur beneficio S. C. Vellejani, sed, ne minor defraudetur debito suo, conveniri potest, *L. si apud. ff. de minor.* Wiestn. Reiffenst. *LL. cit.* Sexto, si pro dote promissa fidejubeat, favore dotis beneficium S. C. Vellejan. admittente, *l. fin. C. ad S. C. Vellejan.* Lugo, Wiestn. Reiffenst. *LL. cit.* Septimo, si pro dimissione & libertate servi consequenda promittat aliquid solvendum fidejubeat, *l. 2. C. ad S. C. Vellejan. L. veterum. C. eod.* AA. iidem. Quod quia receptum est favore libertatis, quae est causa pia, mulierem quoque in alia quoque pia fidejubentem non juvari beneficio S. C. Vellejan. à nonnullis asserti à Tiraq. *de privil. causa pia. privil. 113.* ait Wiestn. Octavo, si sciens se non teneri ad fidejussionem, animo decipiendi creditorem id ignorantem fidejubeat, *l. 2. §. 3. ff. ad S. C. Vellejan.* Wiestn. *loc. cit.* idem esse dicens juxta *l. 5. C. ad S. C. Vellejan.* si

mulier praesens expressè vel tacitè sponte tamen, consentiret, ut bona sua à marito quasi propria obligarentur. Denique mulierem teneri stare fidejussioni, si beneficio S. C. Vellejan. renunciavit validè, extra dubium est; an verò validè renunciare ei possit maxime controversum est. Circa quod

4. Resp. quarto: Mulierem, quantum est de jure, validè ei renunciare posse absolūtè negant Caltrenf. & Salicet. *ad l. fin. ff. ad S. C. Vellejan.* Angel. *ad l. fin. eod.* Bartol. Bald. &c. apud Reiffenst. *h. t. n. 23.* Quam sententiam juri communi scripto & ejus conditorum intentioni magis conformem, (quidquid sit de usu & consuetudine, vi cujus in omnibus ferè tribunalibus talis renunciatio pro valida habetur teste Alberic. *in l. fin. §. fin. ff. ad S. C. Vellejan.*) dicit Wiestn. *h. t. n. 9.* ne aliàs finis intentus à lege arcente foeminas à fidejubendo facile elidatur; cum mulier eadem facilitate, quae ad fidejubendum, etiam ad renunciandum suo privilegio inducatur. Quin & eidem cum juramento renunciari non posse resolvit Hunnius *ad Treutl. d. 24. quest. 8.* apud Wiestn. *h. t. num. 10.* quod tamen posterius communiter cum Covar. *l. c. p. §. 2. num. 5.* Gutt. *de juram. p. 1. c. 20. num. 2.* & Haunold. *Tom. 3. tr. 9. c. 1. contr. 7. num. 138.* apud Reiffenst. *num. 25.* rejiciunt alii, eò quod, ut Molin. *loc. cit. num. 12.* talis renunciatio juratae observantia vacet omni peccato & culpa, adeoque suum effectum habeat, ut probatur à pari, dum renunciatio restitutionis in integrum facta à minore cum juramento valeat, & recursum ad illud beneficium impedit, ut habet communis DD. E contra posse eidem à foemina renunciari validè, & consequenter teneri eam tunc fidejussioni stare, si renunciatio facta expressè non tantum cum generali clausula, sed & in particulari. De Lugo *loc. cit.* alii. Ad quod tamen apud eundem. Molin. *loc. cit.* Less. *loc. cit. num. 16.* Gomez requirunt insuper, ut renunciatio fiat coram publico Magistratu seu in judicio. Quin & simpliciter & indistinctè posse isti suo privilegio renunciare mulierem majorem 25. annis, nulla vi aut dolo inductam, etiam extra judicium, loquendo de jure seu praescindendo ab usu in contrarium, modo de privilegio suo debite certiorata sit, docent Fachin. *l. 2. contr. c. 60.* Gail. *cit. obs. 77.* Sylv. *v. fidejussor. quest. 1.* Engels *h. t. num. 7.* quorum sententiae tanquam communiori & probabiliori se inherere profitetur. Reiffenst. *h. t. num. 24.* citans *l. fin. §. 4. C. ad S. C. Vellejan.* & innixus *l. penult. C. de pactis.* Dum ibi dicitur: regula juris antiqui est, omnes licentiam habere his, quae pro se inducta sunt, renunciandi. Privilegium autem hoc principaliter concessum in favorem mulierum, & non in favorem publicum, in quem quia principaliter concessum est privilegium clericale, ei clericus etiam sub juramento renunciare nequit. Quae sententia posteriore satis probabiliter stante, mulier simpliciter renunciata dicto suo privilegio fidejussione sua obligabitur. Porro notandum hic cum de Lugo, quòd in omnibus casibus, in quibus privilegio S. C. Vellejan. frui non possit mulier, possit tamen petere restitutionem in integrum, si minor est 25. annis non secus ac alii minores.

Quest. 494. An & qualiter fidejussores esse possint clerici, religiosi & Praelati ecclesiastici?

R Esp. ad primum: Tametsi clerici seculares universaliter videantur prohiberi esse fidejussores

juiores per *can. 26. canf. 11. quæst. 1.* ubi: *ne fidejussor existat. & c. 1. h. t.* ubi: *clericus fidejussoribus inferviens abjiciatur*: hoc est, ut *Gonz. ibid. n. 1.* deponatur; uti & per *Novell. 126. c. 6.* ubi etiam constituitur, ut *Judex ausus clericum fidejussorem approbare pœnam incurrat.* Et hæc ex ea ratione, tum ne sacris domibus damnum inferatur; tum ne litibus & negotiis secularibus implicari ab altaris Ministerio & officiis divinis, pro quibus, dum beneficiati sunt, ab Ecclesia aluntur, abstrahantur. Quin etiam ex eo fidejussores minus idonei, saltem pro laicis, censi possint, quod ad forum seculare trahi non possint, ut *Wieltn. h. t. num. 12. in fin. Muller. ad Struv. h. t. thesi. 37. lit. v.* unde & exinde creditor laicus cogi nequit admittere clericum fidejussorem, sed potest eum recusare. *Abb. in c. 1. h. t. num. 6.* *Pirh. h. t. num. 14.* uti nec dari potest clericus fidejussor à laico *Judice* sustendi gratiâ; quia talis fidejussor debet esse ejusdem fori, cujus est principalis, vel renunciare foro suo, quod non potest clericus *Pirh. loc. cit.*

2. Nihilominus hæc de fidejussione clericorum ita universaliter accipi non posse patet ex eo, quod *Ecclesiast. Cap. 29. v. 18.* dicatur: *vir bonus, qui fidejabet pro proximo suo.* Quodque *Paulus Apostolus* ipse pro *Onesimo* propria *syngrapha* intercesserit, ut constat ex ejus *Epist. ad Philem. v. 14.* Ac denique quia fidejussio, dum fit justa de causa urgente necessitate proximi, sive is clericus sive laicus sit, opus sit laudabile, pium & actus misericordiae & caritatis; quæ proinde fidejussio in illis circumstantiis non prohibetur per *cit. can. 26.* Sed solum nimia facilitas, levitas & frequentia interponendi etiam citra illam necessitatem proximi gentis fidejussiones; dum tali frequentia negotiis & litibus forensibus implicati à divinis officiis avocantur; uti id per terminos illos: *infervire fidejussionibus; quibus utitur cit. c. 1.* significari & prohiberi tradunt. *Gl. ibid. v. inferviens. Abb. ibid. num. 1.* *Gonz. num. 4.* Quin etiam ob eandem rationem avocationis à divinis prohiberi clericis nimiam illam facilitatem, & sic frequentiam etiam pro egenis, ita ut non sit illis licitum universaliter occurrente quacunque causa piâ, ut volunt aliqui, fidejungere, tradunt. *Abb. loc. cit. num. 3.* & *Archidiacon. in c. pervenit. h. t.* apud *Reiffenst. h. t. n. 29.* Quamvis validas esse illicitas istiusmodi fidejussiones, & ex illis obligari clericum ad satisfaciendum creditori doceat *Abb. loc. cit. n. 12.* *Gomez c. 13. n. 18.* *Guttier. de juram. p. 1. c. 17. n. 17.* *Molin. d. 540. num. 21.* quos citat & sequitur *Wieltn. h. t. n. 13.* item *Barbol. in c. 1. h. t.* *Mench. de præsumpt. l. 2. præsumpt. 46. num. 15.* *Pirh. h. t. n. 13.* cum multa jure prohibeantur, quæ tamen facta roboris obtineant firmitatem, c. *ad Apostolic. de Regular.* ita tamen, ut tam in his quam in licitis fidejussionibus creditore soluto, competentiam vendi retineat, sive tantum ei super sit, ne ipse egeat *Laym. l. 3. rr. 4. c. 29. num. 7.* citans c. *Odoardus de solut. Wieltn. loc. cit.* sub iisdem à se citatis AA. ut & *Muller. loc. cit.* citans *Franc. de fidejuss. c. 1. num. 235.* De cætero clericus secularis habens beneficium vel administrationem ecclesiasticam, etsi non tantum validè, sed etiam præscindendo à frequentia fidejungere possit licitè non tantum pro clerico, ut patet ex *c. 2. h. t.* Sed etiam pro laico respectu bonorum suorum patrimonialium & quasi patrimonialium, & ex his satisfacere creditori, ut ex communi *Hofst. & Jo. And. in c. 1. h. t. num. 2.* *Laym. in disp. can. de reb. eccl. alien. th. 101. in fin.*

Pirh. h. t. num. 12. uti etiam respectu reddituum ex titulis ecclesiasticis perceptorum, & ad suam sustentationem pertinentium, utpote quorum liberum dominium & administrationem habet. *Hofst. Pirh. LL. cit. Sylv. v. fidejussor. qu. 2. Arg. c. pervenit. l. 2. h. t.* exceptis, ut idem *Pirh.* redditibus perceptis superfluis, dum hi pauperibus aliisque causis piis applicari debent, & non ad causas profanas, qualis est saepe causa fidejussionis. Non tamen licitè aut etiam validè fidejungere potest in præjudicium & damnum Ecclesiæ aut reddituum ecclesiasticorum, quorum ipse dominium seu potestatem liberè & pro arbitratu disponendi non habet; cum vel sic fidejussio frustraretur sine suo, dum bona Ecclesiæ & istiusmodi redditus in Ecclesiæ usus & utilitatem impendendi per fidejussionem periculo exponi non possint, ut ad alios usus profanos convertantur. *Pirh. num. 14.* cum *Laym. cit. th. 101.* jubeturque clericus taliter in damnum Ecclesiæ fidejubens per textum, *c. 1. h. t.* abjici, hoc est, deponi ab ecclesia seu ecclesiastico officio & beneficio, pro ut hunc textum interpretantur cum *Abb. in cit. c. num. 6.* *Pirh. loc. cit.* & alii communiter.

3. Resp. ad secundum: Nullus Religiosus potest sine licentia sui Prælati, pro ut expresse statuitur, c. *quod quibusdam 4. h. t.* Ubi & graviter puniendi dicuntur religiosi contra hoc statutum fidejubentes, ad arbitrium tamen Judicis; cum pœna certa expressa non sit, ut cum *Gl. fin. Pirh. n. 15.* Estque talis fidejussio religiosi non tantum illicita, sed & planè irrita, ita ut monasterium vel collegium inde nullam obligationem contrahat. *Jo. And. in c. 2. ne clerici vel monachi in 6. Molin. cit. d. 540. num. 23.* *Sanch. l. 6. mor. c. 14. n. 42.* *Pirh. loc. cit.* ex ea ratione, quia Religiosus proprium nihil habet, ex quo principali debitore deficiente creditori satisfaciat. Cujus contrarium est in clerico seculari, cujus fidejussio etsi illicita, non tamen hoc ipso est invalida. Extenditurque hoc ipsum, quod religiosus validè fidejungere nequeat, etiam si ei concessum peculium ad certam causam. V. g. ad comparanda sibi necessaria, dum versatur in studiis, vel ad iter faciendum; cum fidejussio sit extra hos casus, pro quibus peculium ei à superiore concessum; unde nec ex eo donare potest, nisi fortè modicam elemosynam. *Pirh. h. t. n. 16.* cum *Abb. loc. cit. num. 3.* & *Sanch. loc. cit. n. 42.* Sed neque his obstat, quod religiosus obligetur votis absque licentia superioris editis. Licet enim Deo aut homini ex facta promissione naturaliter obligari possit ad actiones alias, non tamen ad rem temporalem præstandam sine licentia Prælati; cum talis obligatio, utpote contra paupertatis votum, & consequenter peccaminosa, sit nulla. Porrò ubi in Religione aliqua consuetudo non est, ut Capitulum seu conventus congregetur; hanc licentiam dare potest solus Prælati seu superior, modò fidejussio non fiat cum notabili damno collegii, nec ultra quantitatem in hoc genere definitam. *Molin. loc. cit. num. 23.* *Sanch. loc. cit. num. 38.* *Laym. & Pirh. LL. cit.* in quo casu, superiore hanc licentiam concedente, totum collegium se obligat.

4. Resp. ad tertium: Prælati ecclesiastici tam seculares quam regulares, si habeant mensam separatam à mensa Capituli, possunt licitè & validè fidejungere etiam sine requiritone Capituli pro alio ex illis redditibus mensæ suæ deputatis, modò id fiat ex justa causa, & non in magna quantitate, notabile damnum & periculum ecclesiæ afferente. Eò quod talis facultas spectet ad potestatem admini-

stran-

strandum ejusmodi reditus, ac praesertim ad exercenda caritatis officia. Arg. *c. fraternitatis. de donat.* ubi eis modicae donationes ex justa causa faciendae conceduntur; & ita docent Sylv. *v. fidejussor. qu. 4.* Sanch. *loc. cit. num. 39.* Laym. *diff. can. de reb. eccles. alien. thes. 98.* Pirh. *h. t. num. 11.* Wiestn. *num. 16.* Neque his obstat, *can. 29. caus. 11. qu. 1.* quia hic intelligendus, ut dictum, de fidejussione sine justa causa, vel frequenter, aut facta in ecclesia detrimentum, nimirum in magna quantitate, & ita gravando mensuram suam; cum hoc ipsum gravamen cedat in damnum ecclesiae. Abb. *in c. 1. h. t. num. 1.* Pirh. Wiestn. *LL. cit.* ubi tamen contra dictam prohibitionem id faceret Praelatus cum consensu Capituli seu conventus, uti etiam, si cum eodem consensu nomine ecclesiae taliter fidejuberet in damnum ecclesiae, obligabitur ex ea fidejussione ecclesia seu monasterium; cum Praelatus cum Capitulo representet totum corpus ecclesiae. Pirh. Wiestn. *LL. cit.* Arg. *c. penult. h. t.* & consequenter non esset invalida; competeret tamen in hoc casu ecclesiae notabiliter damnificatae restitutio in integrum, ut iidem cum Laym. *loc. cit. th. 99.* Arg. *c. 1. § 31. de in integr. restit.* Quod si tamen fidejussio à Praelato cum consensu Capituli facta esset talis, ut in defectum principalis debitoris bona immobilia, vel etiam mobilia pretiosa, quae servando servari possent, alienari deberent, ac ita deveniri posset ad alienationem bonorum prohibitorum alienari, (quae semper tacite seu ipso jure excepta in fidejussione censentur,) foret irrita, & consequenter ecclesia ad nihil obligaretur. Pirh. *loc. cit.*

cum Abb. *in c. penult. h. t. n. 5.* De cetero Praelatus fidejubendo seu pro alienis debitis spondendo ecclesiam notabiliter gravare praesumens, ab ecclesiae administratione in spiritualibus & temporalibus ipso jure suspenditur, *c. 2. de solut. & ibi Gonz. n. 2.* Laym. *l. c. th. 98.* Pirh. *h. t. n. 11. in fine.* Wiestn. *n. 17.* Reiffenst. *n. 36.* ut ita in eo ipso puniantur, in quo deliquerunt, dum privantur usu potestatis, quae concessa ad ecclesiae utilitatem & commodam abusi in ejusdem praesudicium & damnum. A qua tamen suspensione; cum non sit reservata, aut in perpetuum lata, poterit eos absolvi Episcopus, si tamen prius fuerit satisfactum ecclesiae. Pirh. *ad tit. de solut. num. 9.* Wiestn. *h. t. num. 18.* Non tamen taliter suspensum, si in suspensione hac celebraret, incurere irregularitatem; eod quod suspensio ab administratione non sit suspensio à divinis & Ordine, & in penis juxta *reg. 47. de reg. jur. in 6.* strictior interpretatio facienda, tradunt contra Host. Jo. And. & Abb. *in c. 2. de solut. num. 2.* Engels *h. t. num. 6.* quos citat & sequitur Reiffenst. *h. t. n. 37.* Licet autem hac prohibitionem fidejubendi in damnum ecclesiae comprehendantur etiam Episcopi, ut Pirh. *n. 11.* Wiestn. *n. 18.* ad eos tamen non extenditur dicta poena suspensionis; eod quod hi ob pontificalis officii reverentiam & subditorum utilitatem non afficiantur suspensionibus & interdictis ex quacunque latas constitutione, nisi in ea expressa fiat eorum mentio juxta *c. quam periculosum. de sent. excomm. in 6. & c. quod nonnullis. de privil.* Wiestn. *loc. cit.*

CAPUT SECUNDUM.

De

Effectibus Fidejussionis, puta de Obligationibus Fidejussoris & Beneficiis ei competentibus, & Actionibus ex Fidejussione resultantibus.

Quest. 495. Ad quid & qualiter obligetur fidejussor?

Resp. primò: Primaria & principalis obligatio fidejussoris est solvendi totum, quod tempore fidejussionis debitor principalis debuit, & quod fidejussor solvere promisit in defectum illius, est communis & certa. Unde deducitur, quod etsi in levius fidejubere possit fidejussor, quam debeat principalis debitor. V. g. fidejubendo sub conditione, vel ad certum tempus. Struv. *ad ff. h. t. th. 40.* Gail. *l. 2. abs. 30. num. 12.* modò tamen non in aliam rem, quam quae credita est, dirigatur obligatio. V. gr. dum credita est pecunia, fidejubetur autem in tritico; non valet enim fidejussio, licet fortè hac ratione fieret in levius. Pinell. *ad rubr. C. de rescind. vendit. c. 3. n. 18.* Muller. *ad Struv. cit. th. 40. lit. v.* Pirh. *h. t. n. 10.* Secus tamen, ut idem cum Molin. *loc. cit. n. 8.* quando debitor debet rem, quae non est pecunia; tunc enim validè quis fidejubet in pecunia, quia haec non censetur res alia; cum pecunia sit aestimatio rerum omnium, earumque mensura. Tameñ etiam quandoque fidejussor obligetur intensius seu arctius quam debitor. V. g. dum fidejussit pro servo, qui tantum tenetur naturaliter; in quo casu tenetur tam creditori quam domino civiliter. Item si fidejussit pro pupillo contrahente

sine autoritate tutoris, non nisi naturaliter exinde obligato, obligatur civiliter & efficaciter conveniri potest, etsi principalis debitor actione pulsari nequeat, *l. 16. §. 3. l. 60. ff. h. t. l. 127. ff. de V. O.* Item obligare se potest sub nexu juramenti vel pignoris, sub pacto executivo vel adjectionis poenae, ut AA. citati & Lauterb. *h. t. §. 25.* Struv. *ad ff. h. t. thes. 47.* Muller. *ibid. lit. c.* Less. *de just. l. 3. c. 28. n. 6.* Laym. *l. 3. tr. 4. c. 29. n. 3.* Non tamen obligari potest extensius sive ad plus, nec ratione rei, nec ratione loci, nec ratione temporis, nec ratione causae solvendum, quam principalis debitor debet. Molin. *de 7. § 7. tr. 2. d. 541. n. 2.* Muller. *loc. cit. thes. 40. lit. u.* Pirh. *h. t. num. 5.* Wiestn. *num. 19.* juxta clarum textum *l. 8. §. 7. ff. § 5. Insti. h. t.* ubi etiam assignatur ratio, nimirum, quod obligatio fidejussoris sit accessoria ad principalem obligationem; in accessione autem plus esse non possit, quam in principali. Et si obligari posset in majorem summam, ratione illius, quod excedit accessorium, foret sine principali contra *reg. 129. § 178. ff. de reg. jur.* Ad haec conditio fidejussoris, qui ex humanitate se obligavit, durior esse non possit de jure, quam principalis debitoris. Quin & pactum desuper factum nihil prodesse; quia est contra bonos mores, asserit Muller. *cit. thes. 40. lit. a.* citatis Brunnem. *in cit. l. 8. & ad l. 22. ff. h. t.* Perez in *Cod. h. t.*

Uu

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.